SES
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI
THE TRADE UNION OF PUBLIC EMPLOYEES IN HEALTH AND SOCIAL SERVICES

SAYI: 701-2020/525
KONU: Ek ödemeler hk.

19.08.2020

SAĞLIK BAKANLIĞI'NA

Sağlıkta dönüşüm programı ve performans sistemi ile sağlığın piyasalaşması ve bu sistemin yarattığı tahribat ve sorunlar Covid-19 salgını ile birlikte sağlık alanındaki sağlık emekçileri için devasa bir sorun alanına dönüşmüştür. Sağlık hizmeti sunan kamu kurumlarında performans sisteminin yarattığı eşitsizlik ve adaletsizlik ciddi ekonomik hak kayıplarına neden olmuştur, olmaya devam etmektedir.

Bilindiği üzere 8 Nisan 2020 tarihinde Bakanlığınız Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğünün " -19 pandemisi nedeni ile sağlık tesislerinde ek ödeme yapılmasına ilişkin usul ve esaslar" konulu yazısı ile sağlık emekçilerine 3 ay süre ile yapılacak tavandan ödemelere ilişkin bir düzenleme yapılmıştı. Söz konusu düzenlemenin kapsamındaki sorunlar ve ödemelerin performans sistemi esaslarına göre yapılmasından kaynaklanan birçok sorun ve adaletsizlik yaşanmıştır. Sağlık hizmetinin bütünlüklü görülmemesi, birinci basamak hizmetlerini kapsamaması, işbirliği protokolü olmayan üniversite hastaneleri ve 4D Taşeron işçilerin bu kapsamın dışında bırakılmış olması; aynı işi yapan farklı meslek gruplan arasında ve aynı işi yapan aynı meslek grubunda çalışanlar arasında dahi ödemeler konusunda önemli farklar oluşması başta olmak üzere birçok sorun sağlık emekçilerini motive etmek bir yana ekip ruhuna ve sağlık emekçilerinin motivasyonuna zarar verecek bir etki oluşturmuştur. Nitekim bu uygulamadaki tüm adaletsizlik, eşitsizlik ve sorunlara ilişkin sağlık emekçilerinin tepkileri, hem işyerlerinde hem sosyal medyada yaptıkları eylemlere de yansımış kamuoyuna duyurulmuştur.

"3 ay tavan" süresinin bitmeden bu sorunların hiç biri çözülmemiş; ancak 3 ayın sonunda sağlık emekçilerine ekonomik haklar bakımından yeni sorunlar yüklenmiştir.

1 Haziran "normalleşme" süreci ile birlikte hastaneler normalleşme takvimine girememiş aksine Pandeminin yarattığı daha ağır tabloyla karşı karşıya kalınmıştır. Covid-19 salgını tedbirleri kapsamında hastanelerde elektif vakaların alınmaması, birçok hastanenin pandemi nedeniyle normal poliklinik yapılmaması gibi gerekçeler Hastanelerin "gelirlerini" önemli ölçüde düşürmüş; bu ise Haziran ayı ve takip eden diğer aylarda sağlık emekçilerinin alması gereken ek ödemeler sıfırlanmıştır. Sonuç olarak sağlık emekçileri, bırakalım ücretlerinin artışını, açık bir gelir kaybı ile yüz yüze kalmışlardır. Yani, sağlık emekçilerinin haklarının hastane gelirlerine bağlı olduğu, sağlık hizmetlerinin gelir anlamına geldiği bu sağlık sisteminin sonucu, salgın tedbirlerinin hak kaybına dönmesi olmuştur. Hem hastane "gelirlerinin" düşmesi hem de normal zamanda dahi ek ödemelerin farklı gerekçelerle ödenmediği göz önüne alındığında sağlık emekçileri adeta hüsrana uğratılmışlardır.

Sağlık Emekçileri pandemi sürecinin tüm yoğunluğunda aktif çalıştıkları halde ek ödemelerin sıfırlandığı koşullarda, riskli birimlerin 30 - 40 lira gibi komik rakamlara düştüğü bir durumda fedakârca çalışmaları istenmiştir. Ülkenin içinde olduğu ekonomik krizin yansımaları sağlık emekçilerine de yansımış, krizin etkilerini ve ücret kayıplarını kapatmak isteyen sağlık emekçileri tuttukları nöbetlerin ücretini dahi alamamış, nöbetleri saat karşılığında idari izne dönüştürülmüş fakat personel eksikliğinden kaynaklı bu izinler dahi kullandırılmamıştır. Yani karşılığı verilmeden çalıştırılmışlardır.

Tavan ödemesinden sonra, Covid servislerinin riskli birim olarak düzenlenmesi talepleri karşılanmamıştır. Görüştüğümüz birçok hastanelerde Covid hastanesi veya covid

servisi olmadıkları halde Covidli hasta yatırıldığı yani fiilen Covid ile çalışıldığı halde ücretlerinde bir iyileşme olmamış, Covid servisleri ise riskli birim sayılmadığından farklı farklı problemlerle yüz yüze kalınmıştır.

Bu sorunların hiç biri çözülmeden basına yansıyan haberlerde Eylül ayında sağlık emekçilerine ödenmek üzere tavandan ek ödemenin tekrar gündeme getirileceğini öğrenmiş bulunmaktayız.

Nitekim sendikamızın bu konudaki görüşleri ve uyarıları çokça kez Bakanlığınızla da paylaşılmıştır. Bu düzenlemedeki sorunlar halen çözülmemiştir.

Performans sistemi yıllardır sağlık alanını bir ticarethane gibi işletmeye çeviren yaklaşımın sonucudur. Sağlık hizmetini ve sağlık emekçilerinin ekonomik haklarını hastanelerin sağlık hizmeti üzerinden "kazandıkları gelire" endeksleyen, hem hastaneleri hem hizmet alan halkı hem de sağlık emekçilerini cendereye alan sistemin yansımasıdır. Sağlık hizmeti gelir kalemi değildir, sağlık emekçilerinin ekonomik hakları bu sistem üzerinden yürütülemez.

Kamu hastaneleri ve diğer tüm sağlık kurumları 1.basamaktan itibaren tamamen ücretsiz olmalı, kamusal hizmet vermeli, giderleri de genel bütçeden karşılanmalıdır.

Sağlık emekçilerinin talepleri nettir;

- ✓ En düşük temel ücret yoksulluk sınırının üstünde olacak şekilde temel ücretler acilen yükseltilmelidir.
- ✓ Temel ücretlerdeki bu düzenleme yapılana kadar, Eylül ayında tekrar yapılacağı duyurulan tavandan ek ödemeler ise bugüne kadarki tüm adaletsizlikleri ortadan kaldıracak şekilde, çalıştığı kurum, istihdam biçimi, kadrosu, mesleğine bakılmaksızın tüm sağlık emekçilerini ayrım gözetmeksizin kapsayacak şekilde kesintisiz olarak yapılmalıdır.
- ✓ Covid- 19 enfeksiyonu geçiren sağlık emekçilerinintedavi ve tedbir sürecinin önemli bir parçası olan ve zorunlu olan karantina dönemi için yıllık izin veya rapor almaları gerektiği yönündeki tüm uygulama ve talepler ortadan kaldırılmalıdır. Enfekte olan sağlık emekçilerinin haklarının bir de bu yolla alınmasından vazgeçilmelidir.

Sağlık hizmeti bir bütün olarak sağlık emekçilerinin görev paylaşımı ve iş birliğiyle yürütülmektedir. Ekip üyelerinin sorumlulukları birbirinden daha önemli sayılamayacağı gibi, her biri ekibin olmazsa olmazları ve birbirinin tamamlayıcısıdır. Bu nedenle daha önce ek ödeme adaletsizliğine dair de belirttiğimiz gibi sağlık emekçilerinin talebi üç ay sürecek adaletsiz ek ödeme değil, güvenceli çalışma ve güvenli gelecek için, insanca yaşam için temel ücret artışıdır.

Ek ödemeler maaşa yansıtılmalı, hiçbir kesinti yapılmamalı, ek ödeme kesintisi çalışanlar üzerinde tehdit unsuru olmaktan çıkarılmalıdır.

Gereğini bilgilerinize sunarız.

Pınar İÇEL
Genel Sekreter

Gönül ERDEN
Eş Genel Başkan